

Protokół
z kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Ośrodku Pomocy Społecznej
w Łubnicach

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Łubnicach jest gminną jednostką organizacyjną, realizującą zadania własne i zlecone gminy z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje gminę, w której zamieszkuje 4053 mieszkańców. Wójtem Gminy jest Pani Anna Grajko.

Ośrodek Pomocy Społecznej został utworzony na mocy Zarządzenia Nr 2/90 Naczelnika Gminy w Łubnicach z dnia 17 kwietnia 1990 roku w sprawie utworzenia Terenowego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łubnicach.

Ośrodek posiada własny REGON 291044606 i NIP 8661596956.

Kierownikiem Ośrodka Pomocy Społecznej w Łubnicach jest Pani Joanna Witek.

Ośrodek działa w oparciu o:

- 1) Statut stanowiący załącznik do Uchwały XLVI/162/2014 Rady Gminy Łubnice z dnia 28 sierpnia 2014 roku w sprawie statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Łubnicach;
- 2) Regulamin Organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem Nr 1/2018 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Łubnicach z dnia 12 lutego 2018 roku w sprawie zatwierdzenia Regulaminu Organizacyjnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łubnicach;
- 3) Uchwałę Nr LIII/311/23 Rady Gminy Łubnice z dnia 30 listopada 2023 roku w sprawie przyjęcia programu osłonowego „Posiłek w szkole i w domu” Gminy Łubnice na lata 2024 – 2028;
- 4) Uchwałę Nr LIII/337/23 Rady Gminy Łubnice z dnia 30 listopada 2023 roku w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnej pomocy w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024 – 2028 oraz określenia zasad zwrotu wydatków za świadczenia w formie posiłku lub świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych;
- 5) Uchwałę Nr XXIII/140/21 Rady Gminy Łubnice z dnia 25 marca 2021r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowych

- warunków częściowego lub całościowego zwolnienia z opłat, jak również trybu ich pobierania;
- 6) Uchwałę Nr LV/343/23 Rady Gminy Łubnice z dnia 29 grudnia 2023 roku sprawie zmiany uchwały w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowych warunków częściowego i całościowego zwolnienia z opłat, jak również trybu ich pobierania;
 - 7) Uchwałę Nr XXXII/207/21 Rady Gminy Łubnice z dnia 30 grudnia 2021 roku w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łubnice na lata 2022 – 2027;
 - 8) Uchwałę Nr XLIX/311/23 Rady Gminy Łubnice z dnia 25 sierpnia 2023 roku w sprawie określenia zasad sprawienia pogrzebu oraz zasad zwrotu kosztów pogrzebu realizowanych przez Gminę Łubnice;
 - 9) Uchwałę Nr LVII/362/24 Rady Gminy Łubnice z dnia 29 kwietnia 2024 roku w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniach treningowych i wspomaganych oraz ośrodkach wsparcia, nie będących jednostkami organizacyjnymi Gminy Łubnice, a realizującymi zadania własne gminy w zakresie udzielania schronienia osobom tego pozbawionym, w tym bezdomnym, które ostatnie stałe miejsce zameldowania posiadały na terenie Gminy Łubnice;
 - 10) Uchwałę Nr IV/16/24 Rady Gminy Łubnice z dnia 26 czerwca 2024 roku w sprawie zmiany uchwały w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniach treningowych i wspomaganych oraz ośrodkach wsparcia, nie będących jednostkami organizacyjnymi Gminy Łubnice, a realizującymi zadania własne gminy w zakresie udzielania schronienia osobom tego pozbawionym, w tym bezdomnym, które ostatnie stałe miejsce zameldowania posiadały na terenie Gminy Łubnice;
 - 11) Zarządzenie Nr 78/22 Wójta Gminy Łubnice z dnia 1 grudnia 2022 roku w sprawie upoważnienia Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Łubnicach do załatwiania spraw, w tym do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej, należących do właściwości gminy;
 - 12) Zarządzenie Nr 30/22 Wójta Gminy Łubnice z dnia 15 lipca 2022 roku w sprawie upoważnienia pracownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Łubnicach do załatwiania spraw, w tym do wydawania decyzji administracyjnych w czasie nieobecności Kierownika.

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Renata Gwóźdź - starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego - koordynator kontroli - na podstawie upoważnienia do kontroli nr 809/2024 z dnia 17 października 2024 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Personę;
2. Katarzyna Wach - starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 810/2024 z dnia 17 października 2024 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Personę.

Kontrola została wpisana do *Książki kontroli Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubnicach* pod poz. 1/2024.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 21-23 października 2024 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 224), art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1283) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r., poz. 2285 ze zm.).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2024 roku do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli była:

1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr.
2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1283).

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubnicach mieści się w budynku, który jest własnością Urzędu Gminy. Ośrodek zajmuje 4 pomieszczenia biurowe oraz dodatkowo jedno służące indywidualnym rozmowom z klientami pomocy społecznej. Pomieszczenia, które zajmuje OPS wyposażone są w sprzęt umożliwiający wykonywanie pracy biurowej.

Warunki lokalowe kontrolowanej jednostki są dobre, klienci posiadają możliwość przedstawienia swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność. (Załącznik nr 1 – Protokół oględzin).

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji OPS jest długotrwała i ciężka choroba, ubóstwo oraz bezrobocie.

Wypłata świadczeń z pomocy społecznej realizowana jest przelewem na indywidualne konta bankowe klientów oraz gotówką w Kasie Banku Spółdzielczego w Lubnicach.

Ad 1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr

Przedmiotem kontroli w zakresie zatrudnienia była kadra zatrudniona w obszarze pomocy społecznej (Zał. Nr 2 – Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze).

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Lubnicach w obszarze pomocy społecznej na dzień kontroli zatrudnionych było 6 pracowników: tj. kierownik, 1 starszy pracownik socjalny, 2 pracowników socjalnych oraz 2 osoby świadczące specjalistyczne usługi opiekuńcze zatrudnione w ramach umowy zlecenie.

W toku przeprowadzonej kontroli ustalono, że Kierownik posiada odpowiedni staż i wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku. Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej posiada specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni, zatrudnieni w kontrolowanej jednostce legitymują się właściwymi kwalifikacjami na zajmowanych stanowiskach, posiadają legitymacje służbowe zgodne z wzorem określonym rozporządzeniem w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego. Osoby świadczące specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi posiadają również odpowiednie wykształcenie, wymagane zgodnie z rozporządzeniem w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych, natomiast nie posiadają przeszkoleń w zakresie umiejętności kształtowania motywacji do akceptowanych przez otoczenie zachowań, kształtowania nawyków celowej aktywności oraz prowadzenia treningów zachowań społecznych.

Kontrola

Do obowiązków pracowników socjalnych należy m.in.: przyjmowanie zgłoszeń klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznawanie i diagnoza potrzeb socjalnych mieszkańców, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i kompletowanie niezbędnej dokumentacji do przyznawania świadczeń, wnioskowanie o udzielenie pomocy, prowadzenie akt osobowych klientów.

W trakcie przeprowadzonej kontroli w celu zbadania stanu zatrudnienia pracowników socjalnych wykorzystano następujący miernik:

- **miernik: liczba mieszkańców gminy/**

liczba zatrudnionych pracowników socjalnych w OPS = 4053/3 = 1351 osób

Z powyższego wynika, że stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, bowiem na 1 pracownika socjalnego przypada 1351 osób i zatrudnionych jest nie mniej niż trzech pracowników socjalnych w pełnym wymiarze czasu pracy.

Ad 2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2024 r. 1283 ze zm.).

Zasiłki stałe

Z informacji przekazanych przez Kierownika jednostki (Zał. Nr 3, pkt 23 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) wynika, że w roku 2024 do dnia kontroli pomoc w formie zasiłku stałego przyznano dla **17 osób**. Składkę na ubezpieczenie zdrowotne Ośrodek odprowadzał za 14 zasiłkobiorców stałych, którzy nie podlegali obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu.

Kontroli poddano losowo wybraną dokumentację osób pobierających zasiłki stałe, na podstawie której wydano decyzje administracyjne:

OPS.5100.1.2024; OPS.5100.0022.06.24; OPS.5100.0028.10.24; OPS.5100.0021.05.24;
OPS.5100.0003.01.24; OPS.5100.0008.01.24; OPS.5100.0015.01.24; OPS.5100.0013.01.24.

Dokumentacja prowadzona jest w teczkach osobowych opatrzonych imieniem i nazwiskiem oraz adresem klienta. Skontrolowana dokumentacja zawiera dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Dokumenty potwierdzane są „za zgodność z oryginałem”, zawierają datę wpływu do Ośrodka.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W podstawie prawnej decyzji administracyjnych, wydanych na zasiłki stałe odnotowano ustawę o pomocy społecznej, kodeks postępowania administracyjnego oraz rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Wymienione akty prawne widniały w podstawie prawnej z aktualnymi publikatorami. W podstawie prawnej sprawdzonych decyzji administracyjnych przywołano również upoważnienie Kierownika OPS do wydawania decyzji w zakresie pomocy społecznej.

Informacja o ubezpieczeniu zdrowotnym przekazywana była stronie w sposób prawidłowy - odrębnym pismem.

W postanowieniu decyzji wpisywano wysokość świadczenia i okres, na jaki zostało ono przyznane oraz miejsce i termin wypłaty zasiłku.

Zespół kontrolny odnotował, że sprawdzonym decyzjom administracyjnym wydanym na zasiłki stałe, nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując klienta o tym fakcie, w uzasadnieniu natomiast stosując zapis, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a. Wyjątek stanowiły trzy decyzje, w których rygor widniał w podstawie prawnej oraz w sentencji decyzji, natomiast w uzasadnieniu brak było wskazania powodu nadania rygoru natychmiastowej wykonalności.

Decyzje o przyznaniu pomocy odbierane były osobiście przez osoby zainteresowane.

W pouczeniu decyzji informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji oraz o możliwości skorzystania z art. 127 a k.p.a., mówiącego o tym, że w trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję, a z dniem doręczenia organowi oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

Ośrodek opłacał składki ubezpieczeniowe zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 20 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust. 1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W stosunku do zasadności przyznanych świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń.

Zasiłki okresowe

Z informacji przekazanych przez Kierownika Ośrodka (Zał. Nr 3 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) wynika, że w roku 2024 do dnia kontroli pomocą okresową objęto 17 osób. Głównym powodem przyznania tej formy wsparcia było bezrobocie. Wysokość wypłacanych zasiłków była zgodna z art. 38 ustawy o pomocy społecznej w części gwarantowanej z budżetu państwa.

Kontroli poddano losowo wybraną dokumentację osób objętych pomocą okresową, na mocy której wydano decyzje administracyjne o numerach:

OPS.5101.0025.09.24; OPS.5101.0018.07.24; OPS.5101.0023.09.24; OPS.5101.0027.10.24; OPS.5101.0022.08.24; OPS.5101.0017.07.24; OPS.5101.0024.09.24; OPS.5101.0020.08.24; OPS.5101.0028.10.24; OPS.5101.0014.04.24.

W podstawie prawnej sprawdzonych decyzji administracyjnych przywołano ustawę o pomocy społecznej, kodeks postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej oraz upoważnienie Kierownika do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej. Wymienione akty prawne przytoczone zostały z datą ich wydania oraz aktualnymi publikatorami.

W postanowieniu decyzji informowano stronę o wysokości przyznanej pomocy, okresie na jaki pomoc została udzielona, powodzie przyznania wsparcia oraz o miejscu i terminie realizacji świadczenia.

Ze skontrolowanych akt wynika, że po wpływie wniosku o pomoc, pracownicy socjalni sporządzali wywiad lub jego aktualizację (każdy wniosek posiadał datę wpływu). W aktach znajdują się m.in.: zaświadczenia o aktualnych dochodach, zaświadczenia z PUP, weryfikacje danych o bezrobociu w aplikacji Centralnej Rynku Pracy, karty leczenia szpitalnego, oświadczenia klientów.

Zespół inspektorów odnotował, że sprawdzonym decyzjom nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując stronę, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w uzasadnieniu natomiast stosując zapis, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

W pouczeniu decyzji informowano stronę o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji oraz o możliwości skorzystania z art. 127 a k.p.a.

Do zasadności udzielanej pomocy nie wnosi się uwag.

Wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Z informacji przekazanych przez Kierownika OPS wynika, że w 2024 roku do dnia kontroli pomoc w formie zasiłku celowego na zakup żywności otrzymało 27 rodzin, natomiast pomocą w formie gorącego posiłku od stycznia do czerwca 2024 roku objęto 67 osób, natomiast od września do dnia kontroli 63 osoby.

Pozytywnym jest fakt, że w placówkach oświatowych na terenie Gminy Łubnice dożywianie prowadzone jest w formie gorącego posiłku, co jest zgodne z zasadami prawidłowego żywienia, a tym samym z celami Programu „Posiłek w szkole i w domu”. Dożywianie prowadzone jest w 3 placówkach oświatowych na terenie Gminy, a koszt jednego gorącego posiłku wynosi w nich w kontrolowanym okresie od 4 zł do 10 zł. Ponadto Ośrodek Pomocy Społecznej opłacał posiłki dla uczniów, uczęszczających do 6 placówek oświatowych poza terenem Gminy (15 dzieci), w których cena obiadu wynosi od 4 zł do 16 zł.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie zasiłków celowych* w ramach realizacji wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, na podstawie których wydano decyzje administracyjne nr: OPS.5114.0036.10.24; OPS.5114.0010.03.24; OPS.5114.0016.03.24; OPS.5114.0008.03.24; OPS.5114.0035.10.24; OPS.5114.0034.10.24; OPS.5114.0025.07.24; OPS.5114.0023.06.24; OPS.5114.0020.04.24 oraz losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie posiłku*, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach: OPS.5113.0050.09.24; OPS.5113.0048.09.24; OPS.5113.0065.09.24; OPS.5113.0075.09.24; OPS.5113.0021.01.24; OPS.5113.0044.09.24; OPS.5113.0051.09.24; OPS.5113.0059.09.24; OPS.5113.0047.09.24.

W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajduje się kompletna dokumentacja - aktualizacje wywiadów oraz pozostałe załączniki określające sytuację materialno-bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc. Pomoc w ramach Programu przyznawana była w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, Uchwały Nr LIII/337/23 Rady Gminy Łubnice z dnia 30 listopada 2023 roku w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnej pomocy w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024 – 2028 oraz określenia zasad zwrotu wydatków za świadczenia w formie posiłku lub świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych, upoważnienie Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji w zakresie pomocy społecznej. Przytoczono również nieobowiązującą Uchwałę Rady Ministrów Nr 264 z dnia 28 grudnia 2022 roku zmieniającą uchwałę w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023.

W podstawie prawnej decyzji, wydanych na posiłki w ramach Programu dożywiania widniał art. 48 ustawy o pomocy społecznej, mówiący o posiłku, a w podstawie prawnej decyzji wydanych na zasiłki celowe art. 39 wymienionej ustawy, stanowiący o zasiłku celowym.

W postanowieniu decyzji przyznającej posiłek określano kto jest świadczeniobiorcą biorcą, na jaki okres przyznano pomoc, dzienny koszt posiłku, typ posiłku, liczbę dni w tygodniu oraz realizatora świadczenia. W zasiłkach celowych w miejscu tym wpisywano kwotę zasiłku, czas, na jaki świadczenie przyznano oraz sposób i termin jego realizacji.

Skontrolowane decyzje nadane miały rygor natychmiastowej wykonalności poprzez przywołanie w podstawie prawnej art. 108 k.p.a., informowanie strony o tym fakcie w sentencji decyzji, a w uzasadnieniu zastosowanie zapisu, że decyzji nadano decyzji rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

W pouczeniu decyzji informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji oraz o możliwości skorzystania z art. 127 a k.p.a., mówiącego o tym, że w trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję, a z dniem doręczenia organowi oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych

Zgodnie z art. 39 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej OPS w Łubnicach przyznaje zasiłki celowe, celem zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału. Zgodnie z art. 41 ust.1 cytowanej wyżej ustawy Ośrodek udziela również w szczególnie uzasadnionych przypadkach specjalnych zasiłków celowych osobie lub rodzinie w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, które nie podlegają zwrotowi.

Jak wynika z informacji udzielonych przez Kierownika OPS (Zał. Nr 3 pkt 18 - Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) kontrolowana jednostka, od stycznia 2024 roku do dnia kontroli udzieliła **2 osobom** zasiłków celowych i **28 osobom** specjalnych zasiłków celowych.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta:

zasiłki celowe:

OPS.5102.0020.07.24; OPS.5102.0014.03.24; OPS.5102.0004.02.24; OPS.5102.0028.09.24;
OPS.5102.0016.04.24.

specjalne zasiłki celowe:

OPS.5102.0021.07.24; OPS.5102.0030.09.24; OPS.5102.0022.07.24; OPS.5102.0018.05.24;
OPS.5102.0006.02.24; OPS.5102.0011.03.24.

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny, m.in.: odcinki rent lub emerytur, zaświadczenia o wysokości wynagrodzenia za pracę, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, karty leczenia szpitalnego, faktury za zakup lekarstw.

Pomoc w formie zasiłków celowych, w tym specjalnych przyznawana była w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Wymienione akty prawne widniały w podstawie prawnej z datą wydania oraz aktualnym publikatorem. W podstawie prawnej decyzji przywołano również upoważnienie Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej.

W decyzjach na zasiłki celowe prawidłowo przywołano art. 39 ustawy o pomocy społecznej, odnoszący się do zasiłku celowego, a w decyzjach na specjalne zasiłki celowe art. 41 wyżej wymienionej ustawy, stanowiący o zasiłku specjalnym celowym.

Pomoc przyznano prawidłowo - od miesiąca złożenia wniosku - zgodnie z art. 106 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej.

W sentencji sprawdzonych decyzji odnotowano miesiąc, na który udzielono pomocy, cel, kwotę zasiłku oraz miejsce i termin realizacji świadczenia.

W skontrolowanych decyzjach administracyjnych zespół inspektorów odnotował, że decyzjom, nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując stronę, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w uzasadnieniu stosując zapis, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

W pouczeniu decyzji strony informowane były o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Kielcach w ustawowo przyjętym terminie oraz o możliwości skorzystania z art. 127 a k.p.a.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Metody i formy opieki nad osobami samotnymi, starszymi

Ośrodek Pomocy Społecznej w Łubnicach realizuje pomoc w formie usług opiekuńczych, które w myśl art. 50 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej są usługami, obejmującymi pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną,

zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Gmina Uchwałą Nr XXIII/140/21 Rady Gminy Łubnice z dnia 25 marca 2021 roku oraz Uchwałą Nr LV/343/23 Rady Gminy Łubnice z dnia 29 grudnia 2023 roku określiła zasady przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Łubnicach oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat.

Usługi świadczone są przez 3 opiekunki domowe zatrudnione przez OPS w ramach umowy o pracę. W kontrolowanym okresie usługi opiekuńcze wykonywane były u 17 osób, w tym 2 osoby były zwolnione z odpłatności, 11 osób było częściowo zwolnionych a 4 osoby ponosiły pełną odpłatność.

Sprawdzono akta o numerach decyzji:

OPS.5122.0001.01.01.24; OPS.5122.0024.04.24; OPS.5122.0011.01.24;
OPS.5122.0023.04.24; OPS.5122.0012.01.24; OPS.5122.0007.01.24; OPS.5122.0010.01.24;
OPS.5122.0002.01.24; OPS.5122.0036.10.24; OPS.5122.0031.07.24; OPS.5122.0034.08.24.

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny.

W podstawie prawnej skontrolowanych decyzji odnotowano ustawę o pomocy społecznej, kodeks postępowania administracyjnego, Uchwałę Rady Gminy Łubnice w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Łubnicach, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej oraz upoważnienie Kierownika OPS do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej. Wymienione akty prawne widniały z aktualnymi publikatorami oraz datami ich wydania.

W decyzji informowano stronę o okresie przyznania wsparcia, liczbie dni przyznanej pomocy w tygodniu, konkretnych dniach tygodnia, w które usługi będą świadczone, liczbie godzin usług w te dni, cenie za godzinę usługi, procencie i wysokości odpłatności za godzinę usługi, realizatorze usług oraz miejscu i terminie płatności. Zakres usług stanowił załącznik do decyzji.

Sprawdzonym decyzjom nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując stronę, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w uzasadnieniu stosując zapis, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek realizował zadanie związane ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej) dla

osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

Usługi te świadczone są przez 2 osoby zatrudnione w kontrolowanym Ośrodku w ramach umowy zlecenia. Osoby świadczące specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi nie posiadają odpowiednie wykształcenie, wymagane zgodnie z rozporządzeniem w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych oraz przeszkolenie w zakresie umiejętności kształtowania motywacji do akceptowanych przez otoczenie zachowań, kształtowania nawyków celowej aktywności oraz prowadzenia treningów zachowań społecznych.

W okresie objętym kontrolą specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi Ośrodek przyznał dla 3 dzieci.

Sprawdzono akta o następujących numerach decyzji:

OPS.5122.0015.02.24; OPS.5122.15.2024; OPS.5122.0021.04.24; OPS.5122.0017.01.24; OPS.5122.0026.03.24.

W aktach klientów znajdują się m. in.: wniosek, wywiad lub jego aktualizacja, zaświadczenia o aktualnych dochodach, zaświadczenia lekarskie, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, decyzje administracyjne.

W podstawie prawnej wydanych decyzji administracyjnych odnotowano ustawę o pomocy społecznej, kodeks postępowania administracyjnego, rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, a także upoważnienie Kierownika OPS do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej. Wymienione akty prawne widniały z aktualnymi publikatorami oraz datami ich wydania.

W decyzjach administracyjnych określono okres na jaki przyznano usługi, realizatora oraz informowano klienta, że usługi będą świadczone w określonej ilości godzin miesięcznie. W decyzji określono również cenę za godzinę usługi, procent i kwotę odpłatności oraz sposób rozliczenia za usługi. W decyzji brak było zakresu świadczonych usług, informacji, że usługi są świadczone w miejscu zamieszkania, w konkretne dni tygodnia czy miesiąca wraz z określeniem ilości godzin w te dni.

Skontrolowane decyzje administracyjne posiadały rygor natychmiastowej wykonalności, który nadano wpisując w podstawie prawnej art. 108 k.p.a., w postanowieniu informując stronę, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w uzasadnieniu stosując zapis, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności ze względu na ważny interes strony.

AK
Przebieg

W pouczeniu decyzji strony informowane były o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Kielcach w ustawowo przyjętym terminie oraz o możliwości skorzystania z art. 127 a k.p.a.

Osoby wymagające opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, Ośrodek skierował do domu pomocy społecznej. W okresie objętym kontrolą Ośrodek skierował **3 mieszkańców** Gminy do domów pomocy społecznej.

Metody pracy socjalnej wykorzystywane w ośrodku pomocy społecznej

Praca socjalna (art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Praca socjalna dokumentowana jest w wywiadach środowiskowych. W kontrolowanej jednostce praca socjalna podejmowana jest podczas bezpośredniego kontaktu pracowników socjalnych z podopiecznymi, zarówno w środowisku domowym, jak i siedzibie Ośrodka. Praca socjalna realizowana przez pracowników socjalnych polega m. in. na: udzielaniu klientom informacji i pomocy w rozwiązywaniu ich trudnych sytuacji życiowych, motywowaniu do racjonalnego gospodarowania budżetem rodziny, wzmacnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych w rodzinach, informowaniu i kierowaniu do specjalistów i różnego rodzaju instytucji, pomocy w wypełnianiu wniosków, pisaniu pism urzędowych, monitorowaniu sytuacji w rodzinach z problemami, u osób starszych, niepełnosprawnych, samotnych, motywowaniu do aktywnego poszukiwania pracy, rejestracji w PUP, motywowaniu do podjęcia leczenia odwykowego, współpracy z Urzędem Gminy, Policją, PUP, służbą zdrowia, sądami, kuratorami, placówkami oświatowymi, organizacjami pozarządowymi.

Jednym z narzędzi pracy socjalnej z osobami ubiegającymi się o pomoc jest kontrakt socjalny, który ma na celu zobowiązanie zainteresowanego do podjęcia wspólnie z pracownikiem socjalnym określonych działań zmierzających do poprawy trudnej sytuacji życiowej. Pracownicy socjalni kontrolowanego Ośrodka nie wykorzystują kontraktu jako instrumentu pracy socjalnej, w 2024 roku do dnia kontroli zawarli bowiem 1 kontrakt socjalny.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

W trakcie przeprowadzonej kontroli kompleksowej w OPS w Lubnicach ustalono, że pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego, celowego i posiłku z programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu”, zasiłku celowego, specjalnego zasiłku celowego, usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi przyznawano celowo i zasadnie.

Warunki lokalowe kontrolowanej jednostki są dobre, klienci posiadają możliwość przedstawienia swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

Kierownik oraz pracownicy socjalni, zatrudnieni w kontrolowanej jednostce posiadają odpowiednie kwalifikacje i staż pracy wymagane na zajmowanych stanowiskach pracy. Osoby świadczące specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi posiadają również odpowiednie wykształcenie, wymagane zgodnie z rozporządzeniem w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych, natomiast nie posiadają przeszkolenia w zakresie umiejętności kształtowania motywacji do akceptowanych przez otoczenie zachowań, kształtowania nawyków celowej aktywności oraz prowadzenia treningów zachowań społecznych.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r., poz. 1283), gdyż na jednego pracownika socjalnego przypada 1 351 mieszkańców, a w OPS zatrudnionych jest nie mniej niż trzech pracowników socjalnych w pełnym wymiarze czasu pracy.

W aktach znajdują się m.in. odcinki rent lub emerytur, zaświadczenia o wysokości wynagrodzenia za pracę, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, karty leczenia szpitalnego, zaświadczenia lekarskie, faktury za zakupione lekarstwa, decyzje administracyjne.

W podstawie prawnej sprawdzonych decyzji administracyjnych odnotowano m. in. ustawę o pomocy społecznej, kodeks postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. W decyzjach w podstawie prawnej widniały aktualne publikatory przytoczonych aktów prawnych. W decyzjach administracyjnych z zakresu dożywiania przytoczono nieobowiązującą Uchwałę Rady Ministrów Nr 264 z dnia 28 grudnia 2022 roku zmieniającą uchwałę w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

Informacja o ubezpieczeniu zdrowotnym przy zasiłkach stałych była przekazywana stronie prawidłowo - odrębnym pismem.

W podstawie prawnej decyzji, wydanych na posiłki w ramach Programu dożywiania widniały art. 48 ustawy o pomocy społecznej, mówiący o posiłku, a w podstawie prawnej decyzji wydanych na zasiłki celowe art. 39 wymienionej ustawy, stanowiący o zasiłku celowym. W decyzjach na zasiłki celowe ze środków własnych odnotowano prawidłowo przywołany art. 39 ustawy o pomocy społecznej, odnoszący się do zasiłku celowego, a w decyzjach na specjalne zasiłki celowe art. 41 wyżej wymienionej ustawy, stanowiący o zasiłku specjalnym celowym.

Pozytywnym jest fakt, że w placówkach oświatowych na terenie Gminy Lubnice dzieci otrzymują gorący posiłek, co jest zgodne z zasadami prawidłowego żywienia, a tym samym z celami Programu „Posiłek w szkole i w domu”.

W decyzjach administracyjnych przyznających pomoc w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi brak było zakresu świadczonych usług, informacji, że usługi są świadczone w miejscu zamieszkania, w konkretne dni tygodnia czy miesiąca wraz z określeniem ilości godzin w te dni.

Zespół kontrolny odnotował, że sprawdzonym decyzjom wydanym w zakresie pomocy społecznej prawidłowo nadano rygor natychmiastowej wykonalności w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując klienta o tym fakcie, a w uzasadnieniu natomiast wskazując, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 kodeksu postępowania administracyjnego. Wyjątek stanowiły trzy decyzje przyznające pomocy w formie zasiłku stałego, w których rygor widniał w podstawie prawnej oraz w sentencji decyzji, natomiast w uzasadnieniu brak było wskazania powodu nadania rygoru natychmiastowej wykonalności.

W pouczeniach decyzji informowano strony o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji oraz informowano klienta o możliwości skorzystania z art. 127 a k.p.a., mówiącego o tym, że w trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję, a z dniem doręczenia organowi oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, że OPS w kontrolowanym okresie nie wykorzystywał w pełni kontraktu socjalnego jako instrumentu pracy socjalnej, bowiem w okresie objętym kontrolą pracownicy socjalni zawarli jedynie 1 kontrakt z klientem pomocy społecznej.

Handwritten signature

Handwritten signature

Biorąc pod uwagę powyższe, **działalność kontrolowanej jednostki ocenia się pozytywnie z uchybieniami**. W zakresie objętym kontrolą stwierdzone uchybienia miały wyłącznie charakter formalny i nie powodowały następstw dla kontrolowanej jednostki w aspekcie realizacji zadań.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez Kierownika Ośrodka.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Kierownikiem placówki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 17 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 roku w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. z 2020 r., poz. 2285 ze zm.).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Załączniki do protokołu:

1. Protokół z przeprowadzonych oględzin dot. bazy lokalowej OPS.
2. Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze.]

*K
Opisach*

3. Tabela sporządzona przez Kierownika OPS pt. „Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS”.

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

1. Renata Gwóźdź
2. Katarzyna Wach

Ze strony kontrolowanej:

Kierownik
Ośrodka Pomocy Społecznej
mgr Joanna Witek

Kielce, dnia 3 stycznia 2025 r.

9
ZASTĘPCA DYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia
Renata Persona

OŚRODEK
POMOCY SPOŁECZNEJ
28-232 Łubnice
NIP 866 15 96 956, REGON 291044606

ŚWIĘTOJANOWA 100
URZĄD WOJEWÓDZKI W KIELCACH
Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia
ul. IX Wieków Kielce 100, 25-000 Kielce